

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง
และผลลัพธ์ทางการพยาบาลของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงโรคมะเร็ง

ปริญญานาคช่วย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2553

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงและผลลัพธ์ทางการพยาบาลของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง โรคมะเร็ง

A SYNTHESIS OF RESEARCH RELATED TO ADVANCED PRACTICE NURSING INTERVENTIONS AND OUTCOME OF ONCOLOGY ADVANCED PRACTICE NURSES

ปริญญานาคช่วย 5037715 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ชนิดฐา หาญประสิทธิ์คำ, Ph. D. (Nursing), ชีราภรณ์ จันทร์คำ, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การดูแลผู้ป่วยมะเร็งมีความยุ่งยากและซับซ้อนด้วยลักษณะของโรคมะเร็งที่ควบคุมได้ยาก มีการแพร่กระจายและมีโอกาสเกิดซ้ำ ต้องใช้เวลาในการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ผู้ป่วยมะเร็งจึงต้องการผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (advanced practice nurse: APN) ที่มีความรู้ความชำนาญ มีทักษะในการประเมินและแก้ไขปัญหาในกลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็ง และการจัดการเชิงระบบที่ดี เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้ป่วย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงและผลลัพธ์ของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงในผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยการสืบค้นจากงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2542-2552 ทั้งหมด 20 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่มเข้ากลุ่ม (ระดับ A) 12 เรื่อง งานวิจัยกึ่งทดลอง (ระดับ B) 7 เรื่อง และ งานวิจัยเชิงบรรยาย (ระดับ C) 1 เรื่อง

ผลการศึกษาซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน พบว่า 1) การปฏิบัติการพยาบาลของ APN ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งครอบคลุมทุกระยะของการเจ็บป่วย ตั้งแต่การป้องกันและตรวจคัดกรองมะเร็งในระยะเริ่มต้น การรักษาด้วยการผ่าตัด เคมีบำบัด หรือรังสีรักษา และการติดตามหลังการรักษาเป็นการปฏิบัติทั้งในโรงพยาบาล คลินิกผู้ป่วยนอก ในชุมชน และที่บ้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยมะเร็ง ซึ่งสะท้อนบทบาทของ APN ทั้งด้านการจัดระบบการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็ง การให้การดูแลโดยตรง การประสานงานกับ การสอนและการเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติ การให้คำปรึกษาทางคลินิกในการดูแลผู้ป่วย การเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง การให้เหตุผลทางจริยธรรมและการตัดสินใจจริยธรรม การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อพัฒนาการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง และการจัดการและประเมินผลลัพธ์ และ 2) ผลลัพธ์ของการปฏิบัติของ APN แบ่งเป็น ผลลัพธ์ด้านผู้ป่วย ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่เฉพาะกับการวินิจฉัยและตัวชี้วัดโดยรวม ผลลัพธ์ด้านผู้ให้บริการ และผลลัพธ์ด้านองค์กร

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงกลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีอย่างมีหลักฐานเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงและผลลัพธ์ของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงโรคมะเร็งในประเทศไทยยังมีไม่มากและเป็นงานวิจัยที่มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยหรือขาดกลุ่มเปรียบเทียบ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเรื่องนี้มากขึ้น และการนำผลงานวิจัยไปใช้ควรพิจารณาถึงบริบทของงานวิจัยด้วย

คำสำคัญ: ผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง โรคมะเร็ง / การปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง / ผลลัพธ์ทางการพยาบาล

A SYNTHESIS OF RESEARCH RELATED TO ADVANCED PRACTICE NURSING INTERVENTIONS AND OUTCOME OF ONCOLOGY ADVANCED PRACTICE NURSES

PANITTA NARKCHUAY 5037715 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: KANITHA HANPRASITKAM, Ph.D. (NURSING), TIRAPORN JUNDA, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

Caring for cancer patients is complex due to the nature of cancer that is difficult to control. There is a chance for cancer to metastasis and for the patient to go into relapse. The patients need long continual care. Therefore, cancer patients need care from advanced practice nurses (APN) who have advanced knowledge, and skills to assess and manage cancer patients' health problems with a quality of care delivery system that can improve patient outcomes. The purposes of this study, therefore, were to gather, review, analyze, and synthesize research evidence on advanced practice nursing interventions and outcomes in cancer patients. Twenty relevant studies published between 1999 and 2009 were selected of which twelve were classified as experimental randomized controlled trial studies (Level A); seven were classified as quasi-experimental studies (Level B); and one was classified as a descriptive study (Level C).

The findings were thus divided into two parts. The first part included, clinical advanced practice nursing interventions provided by oncology APNs during the entire course of the illness including cancer prevention and cancer screening, during treatment with surgery, chemotherapy or radiotherapy, and post cancer treatment. Oncology APN also provided care in various settings including in-hospital, out-patient clinics, communities, and homecare settings to improve the quality of cancer care. Advanced practice nursing interventions provided by APNs reflected APNs' roles and competencies including care management, direct care, collaboration, educating and mentoring, consultation, change agent, ethical reasoning and ethical decision making, evidenced-base practice, and outcome management and evaluation. The second part included, data on nursing outcomes with patient-focused outcomes including diagnosis-specific indicators and holistic indicators; provider-focused outcomes; and organization-focused outcomes.

The findings of the present study through empirical evidence showed that clinical advanced practice nursing of oncology APNs was effective in improving outcomes in cancer patients. However, in Thailand there were few research studies in this area. In addition, previous studies had relatively small samples and no comparative groups. Therefore, further study should be conducted. The context of the studies also needs to be considered for research utilization.

**KEY WORDS: ONCOLOGY ADVANCED PRACTICE NURSE /
ADVANCED PRACTICE NURSING / NURSING OUTCOME**

153 pages